

Obsah

PŘEDMLUVA	5
A - ČÁST PŘEDPISOVÁ (Ing. R. Balák)	7
1. ÚVOD	7
2. Činnost útvaru energetického hospodářství (ÚEH)	8
2.1. Systém organizace ÚEH na závodech, podnicích atd.	8
2.2. Směrnice pro činnost ÚEH na jednotlivých stupních řízení	9
2.2.1. Činnost ÚEH na ústředním orgánu	10
2.2.2. Činnost ÚEH na VHJ	12
2.2.3. Činnost ÚEH na podniku	14
2.2.4. Činnost ÚEH na závodě	16
2.2.5. Činnost ÚEH na KNV, NV hlavního města Prahy a NV hlavního města SSR Bratislavě	18
2.2.6. Činnost ÚEH na ONV	19
2.3. Přehled právních předpisů, platných zákonů, vyhlášek, směrnic a norem souvisejících s činností ÚHE	22
2.3.1. Historický vývoj právních předpisů	22
2.3.2. Právní ochrana pracujících po roce 1945	22
2.3.3. Československé státní a oborové normy	27
1. Formulace ustanovení ČSN a ON	28
2. Nejdůležitější technické normy používané v ÚHE	28
3. Podmínky dodávek elektrické energie, tepla a paliv	30
3.1. Základní podmínky dodávky elektrické energie	30
3.1.1. Usnesení vlády ČSSR o racionalizačních opatřeních	36
3.1.2. Péče o racionalizační využívání paliv a energie	37
3.1.3. Řízení odběru a spotřeby elektrické energie	38
3.1.4. Zajištění účinnosti řízení odběru regulačními stupni	39
3.1.5. Zásady pro zajištění dodávky elektrické energie	40
3.1.6. Další směr vývoje v zajišťování elektrické energie	41
3.1.7. Vývoj československé energetiky do roku 2000	42
3.2. Základní podmínky dodávky tepla	44
3.2.1. Racionalizační opatření na úseku spotřeby tepla	47
3.2.2. Regulace a měření odběru tepla a teplé vody	49
3.2.3. Právní podmínky dodávek tepla	50
3.3. Základní podmínky dodávky topných plynů, rop a gazolínu	50

3.3.1. Druhy topných plynů - - - - -	52
3.3.2. Ropa a gazolín - - - - -	53
3.3.3. Zajištění spotřeby topných plynů regulačními stupni -	54
3.3.4. Právní podmínky dodávek topných plynů, rop a gazolínu - - - - -	55
4. Činnost orgánů státního dozoru v oblasti průmyslové energetiky - -	56
4.1. Úkoly SEI v oblasti hospodaření elektrickou energií, teplem a palivy - - - - -	56
4.2. Oblast bezpečnosti práce a dozor nad vybraným zařízením -	57
4.2.1. Český a Slovenský úřad bezpečnosti práce - - - - -	57
4.2.2. Inspektoráty bezpečnosti práce - - - - -	58
4.2.3. Společná ustanovení pro státní odborný dozor - - - -	59
4.2.4. Vyhrazená technická zařízení - - - - -	60
4.3. Oblast ochrany čistoty vod - - - - -	60
4.3.1. Základní ustanovení „Zákona o vodách“ - - - - -	60
4.3.2. Vodní hospodářství v energetických provozech - - - -	61
4.4. Oblast ochrany čistoty ovzduší - - - - -	62
4.4.1. Zajištění ochrany čistoty ovzduší - - - - -	62
4.4.2. Vliv elektráren na čistotu ovzduší - - - - -	64
5. Bezpečnost provozu vybraných zařízení - - - - -	65
5.1. Základní předpisy o bezpečném provozu elektrických zařízení	65
5.1.1. Zásady a pravidla pro práce na elektrických zařízeních	66
1. Práce na elektrických zařízeních pod napětím - - -	66
2. Bezpečnostní předpisy a ustanovení - - - - -	67
3. Prostory z hlediska nebezpečí úrazu - - - - -	67
4. Bezpečnostní příkaz „B“ - - - - -	68
5.1.2. Důležitá bezpečnostní ustanovení a opatření - - - -	69
1. Elektrizační zákon - - - - -	69
2. Elektrotechnická kvalifikace (vyhláška 50/1978 Sb.)	70
5.1.3. Rozšíření elektrických zařízení - - - - -	76
5.1.4. Rozdělení napětí a proudů - - - - -	77
5.1.5. Ochranné a pracovní pomůcky - - - - -	77
5.1.6. První pomoc při úrazech elektrickým proudem - - -	78
1. Úrazy elektrickým proudem - - - - -	78
2. Správný záchranný postup - - - - -	79
3. Ošetření postiženého - - - - -	79
5.1.7. První pomoc při práci v kotelnách - - - - -	81
5.2. Základní předpisy o bezpečném provozu kotlů a tlakových nádob - - - - -	82
5.3. Základní předpisy o bezpečném provozu plynových zařízení -	84

5.3.1. Předpisy pro používání plynných paliv v elektrárnách	84
5.3.2. Předpisy pro provoz kotlů na plynná paliva	86
5.3.3. Vlastnosti topných plynů	89
1. Výbušnost plynů	89
2. Jedovatost plynů	90
5.3.4. Prevence havárií a úrazů při provozu plynových zařízení	90
1. Organizační opatření	90
2. Technická opatření	91
5.4. Základní předpisy o provozu olejového hospodářství	92
5.4.1. Olejové hospodářství topných olejů	92
5.4.2. Obsluha a práce na elektrických zařízeních kotelen	94
5.4.3. Základní pravidla pro práce s ropnými produkty	95
6. Požární bezpečnost zařízení a objektů	97
6.1. Základní ustanovení o povinnostech pracovníků	97
6.2. Požární prevence proti vzniku požárů	98
6.3. Požární taktika při likvidaci požárů	99
6.4. Hasičí prostředky a hasičí technika	100
6.5. Zajištění požární bezpečnosti hořlavých kapalin	101
6.5.1. Všeobecná ustanovení a rozdělení hořlavých kapalin	101
6.5.2. Bezpečnostní požadavky na výrobny a provozovny	103
6.5.3. Používaná hasičí zařízení	105
6.6. Požární bezpečnost staveb a důležité ČSN	106
B - ČÁST PRAKTICKÁ	107
7. Státní program racionálizace ve spotřebě paliv a energie (Ing. K. Prokeš)	107
7.1. Sledování a vyhodnocení SPR na vykazujících jednotkách	109
7.2. Příklady návrhů opatření na řešení odstranitelných energetických ztrát v rámci plnění SPR	115
8. Energetické bilance a charakteristiky (Ing. K. Prokeš)	122
8.1. Energetické charakteristiky jednotlivých agregátů	126
8.2. Sestrojení energetických charakteristik jednotlivých skupin zařízení a agregátů	130
8.3. Použití energetických charakteristik k hospodárnému řízení provozu zařízení	131
9. Normování a rozbor spotřeby energie (Ing. K. Prokeš)	133
9.1. Základní otázky normování celkové spotřeby energie	133
9.2. Souhrnné normy spotřeby energie v závodech	136
9.3. Shrnutí poznatků a zásad	137

10.	<i>Diagramy průběhu zatížení v závodě u jednotlivých druhů energií</i>	- - - - -	138
(Ing. K. Prokeš) - - - - -			
10.1.	Druhy grafických znázornění diagramů zatížení - - - - -		138
10.2.	Charakteristické průběhy a typové čáry denního zatížení - - - - -		141
11.	<i>Měřicí přístroje v energetickém hospodářství</i> - - - - -		145
11.1.	Měření základních elektrických veličin (Ing. V. Krejčí) - - - - -		145
11.1. 1.	Měření napětí a volba vhodného voltmetru - - - - -		145
11.1. 2.	Měření proudu a volba vhodného ampérmetru - - - - -		148
11.1. 3.	Přístrojové transformátory - - - - -		149
1.	Chyby přístrojových transformátorů - - - - -		149
2.	Údaje uvedené na štítku transformátoru - - - - -		151
3.	Značení svorek přístrojových transformátorů - - - - -		152
4.	Zapojení přístrojových transformátorů do obvodu		153
5.	Provozní přístrojové transformátory proudu - - - - -		154
11.1. 4.	Měření činného výkonu střídavého a trojfázového proudu - - - - -		157
11.1. 5.	Měření jalového výkonu trojfázového proudu - - - - -		162
11.1. 6.	Měření zdánlivého výkonu - - - - -		163
11.1. 7.	Měření činné energie střídavého a trojfázového proudu - - - - -		163
11.1. 8.	Jalové trojfázové elektroměry - - - - -		167
11.1. 9.	Zvláštní elektroměry - - - - -		168
11.1.10.	Měření a stanovení účinného střídavého proudu - - - - -		172
11.1.11.	Měření kmitočtu v průmyslové energetice - - - - -		175
11.1.12.	Měření elektrického odporu - - - - -		177
11.1.13.	Přehled současně vyráběných elektrických měřicích přístrojů v oblasti spotřeby elektrické energie - - - - -		187
11.2.	Základní měření v tepelné energetice (Ing. K. Prokeš) - - - - -		193
11.2. 1.	Měření tlaku - - - - -		194
1.	Barometrický tlak a jeho stanovení - - - - -		195
2.	Deformační manometry - - - - -		196
3.	Kapalinové manometry - - - - -		199
4.	Měření tlakových rozdílů - diferenci - - - - -		203
5.	Snímače tlaků a tlakových diferencí s elektrickými převodníky dodávané z NDR - - - - -		205
11.2. 2.	Měření teplot - - - - -		206
1.	Kapalinové teploměry - - - - -		209
2.	Odporové teploměry - - - - -		219
3.	Termoelektrické teploměry - - - - -		227
4.	Optické a radiační pyrometry - - - - -		243
5.	Měření teplotních profilů - - - - -		250

6.	Vyhodnocovací přístroje pro měření teplot	254
7.	Přehled současně vyráběných přístrojů	259
11.2. 3.	Měření rychlosti proudění	272
1.	Měření malých rychlostí proudění	280
2.	Rychlostní měřidla založená na silovém účinku proud. média	282
3.	Současně vyráběné přístroje	284
11.2. 4.	Měření množství plynů, kapalin a par	284
1.	Odměrné nádrže	284
2.	Korekce na změnu hladiny v nádržích a výměnících	287
3.	Clonové měřidlo, vyhodnocení a korekce	288
4.	Clony	295
5.	Sondy pro měření množství typu Anubar	298
6.	Měření množství při kritickém průtoku	300
7.	Měření množství plynu objemovými plynoměry	302
11.2. 5.	Rozbor spalin	303
1.	Orsatův analyzátor pro rozbor spalin	303
2.	Měřicí kufr fy Brigon	307
3.	Rozbor spalin pomocí průkazníkových trubiček	307
4.	Rozbor spalin metodou infračervené absorpcie Infralyt	308
5.	Vzorkování strusky, popílku, propadu a tuhých paliv	310
12.	<i>Vyhodnocení naměřených hodnot (Ing. K. Prokeš)</i>	312
12.1.	Stanovení průměrů naměřených hodnot	313
12.2.	Vyloučení chybných hodnot	314
13.	<i>Vyhodnocení tepelných měření na kotlích (Ing. K. Prokeš)</i>	317
13.1.	Kotle na tuhá paliva	318
13.2.	Kotle na kapalná paliva	319
13.3.	Kotle na plynná paliva	320
14.	<i>Vyhodnocení měření na čerpadlech (Ing. K. Prokeš)</i>	321
14.1.	Charakteristika čerpadel	321
14.2.	Účinnost čerpadla	322
14.3.	Praktický příklad	325
15.	<i>Vyhodnocení měření na rozvodech tlakového vzduchu (Ing. K. Prokeš)</i>	328
15.1.	Měření a stanovení ztrát na rozvodech tlakového vzduchu	328
16.	<i>Izolace potrubí pro přenos tepla (Ing. K. Prokeš)</i>	331
16.1.	Hospodárná tloušťka izolace	331

16.2. Praktické příklady základních výpočtů. Stanovení ztrát tepla izolovaného a neizolovaného potrubí	332
16.3. Projekt izolace	334
16.4. Tolerance tepelných izolací a záruky na tepelné izolace	335
17. Zkoušky, revize, GO a BO energetických zařízení (Ing. R. Balák)	337
17.1. Společná základní zákonná ustanovení	337
17.2. Revizní řád pro energetická rozvodná zařízení	338
17.2. 1. Platnost, lhůty a náležitosti revizního řádu	338
17.2. 2. Základní úkony a lhůty jejich provádění (vč. chromatografické analýzy plynů)	340
17.3. Revizní řád pro stejná technologická zařízení elektráren	347
17.3. 1. Společné technické požadavky	347
17.3. 2. Parní výrobny	350
17.3. 3. Vodní elektrárny	355
17.3. 4. Elektrické stroje	358
17.3. 5. Elektromotory	360
17.4. Revize elektrických zařízení a hromosvodů	360
17.4. 1. Zásady a postup při provádění revizí	361
17.4. 2. Revize v různých odvětvích národního hospodářství	364
1. Strojírenské závody	364
2. Hutní závody	365
3. Závody chemického průmyslu	366
4. Textilní výroba	367
5. Cihelny	369
6. Keramický průmysl	370
7. Sklářské závody	370
8. Stavebnictví	371
9. Obytné budovy a společenská zařízení	372
10. Zemědělství	373
11. Zdravotnictví	377
12. Dřevařské závody	378
13. Potravinářský průmysl	379
14. Zdvihací zařízení	381
15. Výroba výbušnin	385
18. Změny a doplnky pro činnost útvarů energetického hospodářství ve vazbě na zdokonalenou soustavu plánovitého řízení národního hospodářství po roce 1980 (Ing. K. Prokeš)	388
Přílohy (Ing. K. Prokeš)	393
Doporučená literatura	400
Obsah	401